

РЕЦЕЗІЯ

О.В. Романенко, О.М. Арсан, Л.С. Кіпніс, Ю.М. Ситник. **Екологічні проблеми київських водойм і прилеглих територій.** Київ: НВП Видавництво “Наукова думка” НАН України, 2015. 192 с.

Рецензована монографія містить інформацію про складові урбоєкосистеми Києва і чинники її техногенної трансформації. У ній проаналізовано особливості гідромереж Києва, описано джерела надходження забруднювачів водних екосистем, охарактеризовано середовище існування гідробіонтів за відповідними еколого-санітарними показниками, серед яких – рівень забруднення компонентами сольового складу, речовинами токсичної та радіаційної дії.

У монографії обговорюються проблеми збереження біорізноманіття в урбоєкосистемі та підходи до їх вирішення, наведено відомості про розвиток і поширення рослин, тварин, мікроорганізмів у гідроекосистемах Києва, здатність їхньої біоти до акумуляції речовин-забруднювачів та участі у самоочищенні вод.

Перелік питань, які обговорюються, є переконливим, щоб оцінити монографію як актуальну та своєчасну, особливо в період, якому притаманні швидкий ріст нових технічних пристосувань, створених людиною для власних потреб, інтенсивне використання природних ресурсів, а відтак – суттєвих змін довкілля як середовища життя людей, тварин, мікроорганізмів і рослин.

Текст монографії поділяється на три розділи. Перший розділ “Урбоєкосистема Києва та її поверхневі води” містить значний масив інформації про особливості розміщення Києва і його водних об’єктів, чинники впливу на такі водні об’єкти у місті як річки Либідь, Віта, Нивка, Сирець, Горенка. У розділі наведено орієнтовний відносний ступінь антропогенного впливу на водойми Києва, проаналізовано основні речовини-забруднювачі урбоєкосистем, зокрема важкі метали, радіоактивні елементи, нафтопродукти.

Другий розділ “Національний природний парк “Голосіївський” та його гідроекосистем” містить детальну інформацію про об’єкт природно-заповідного фонду, який зазнає інтенсивного антропогенного навантаження. У розділі наведено відомості про розташування і геосистеми парку, деталізовано гідрохімічні та гідробіологічні характеристики його водойм, зокрема Горіхуватських, Китаївських і Дідорівських ставків. Це особливо актуально, адже цей об’єкт розглядають як ключову терито-

рію національного рівня, котра має поєднуватися з меридіональним Дніпровським екологічним коридором.

Третій розділ “Екосистеми водойм Києва в умовах впливу чинників урбанізації” містить детальну характеристику розташування, формування водного режиму, гідрохімічного і гідробіологічного складу, якості води за відповідними еколого-санітарними показниками, серед яких – рівень забруднення компонентами сольового складу, речовинами токсичної та радіаційної дії, придатності водойм для існування гідробіонтів та різного роду використання людиною. У переліку охарактеризованих водойм озера Бабине, Алмазне, Вирлиця, Вербне, Кирилівське, Синє.

Підводячи загальний підсумок, констатуємо, що вихід у світ монографії О.В. Романенко, О.М. Арсан, Л.С. Кіпніс, Ю.М. Ситник “Екологічні проблеми київських водойм і прилеглих територій” варто вітати. У ній добре охарактеризовані абіотичні та біотичні компоненти водойм різного типу, їх динаміка і наслідки людської діяльності на них. Наведена у монографії інформація є важливою не тільки для Києва. У великих містах України міститься значна кількість водойм, які за своїм гідрохімічним і гідробіологічним складом, господарським призначенням, ступенем антропогенного навантаження є подібними до київських. Урбоекосистеми Києва можна розглядати як модельні. Відповідно, екологічні проблеми його водойм із прилеглими територіями та способи їхнього вирішення є подібними і для гідроекосистем великих населених пунктів України.

Загалом монографія є цінним посібником не тільки для екологів, гідробіологів, ботаніків, зоологів, мікробіологів, гігієністів, а й для здобувачів вищої освіти з природничих і гуманітарних спеціальностей, а також для широкого загалу читачів.

*Завідувач кафедри зоології
Львівського національного університету
імені Івана Франка,
доктор біологічних наук, професор
Кандидат біологічних наук, доцент*

Й.В. Царик

І.С. Хамар